

JÄMSTÄLLD ARBETSMARKNAD?

För 100 år sedan förväntades kvinnor arbeta utan lön i hemmet. Ta hand om barn, tvätta och städa var enligt tidens normer kvinnoarbete. Politiska reformer som kvinnlig rösträtt och rätt till barnomsorg samt en ökad efterfrågan på arbetskraft ledde till att kvinnor sakta men säkert kom ut på arbetsmarknaden. Men det fanns en tydlig skillnad mellan vilka arbeten män och kvinnor hade.

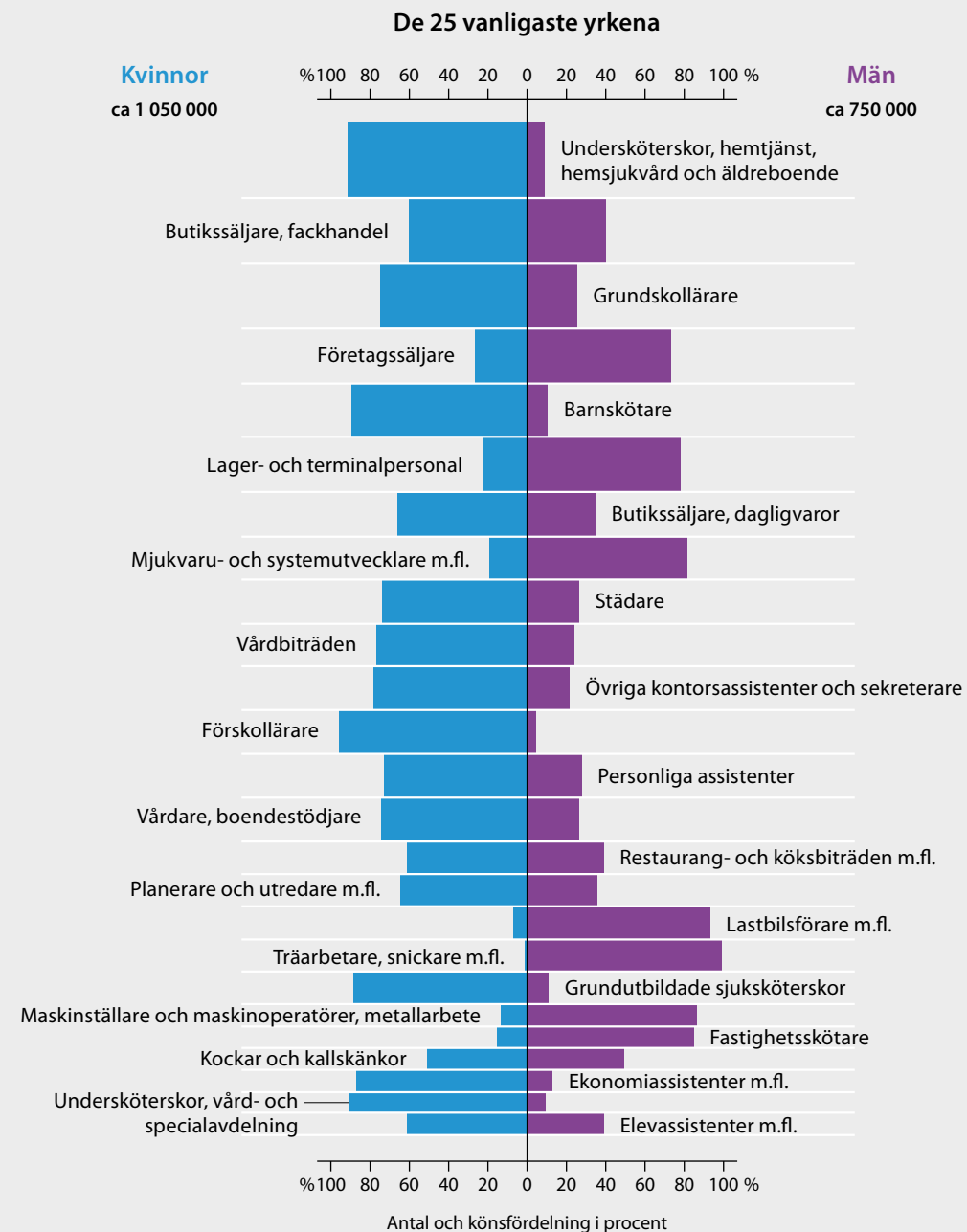
I dag förvärvsarbetar kvinnor och män nästan lika mycket. Det är ett uttryck för jämställdhet. Att kvinnor kan försörja sig själva är också ett tecken på jämställdhet. Kvinnor har numera en högre utbildningsnivå än män. Däremot har män och kvinnor fortfarande olika yrkesmönster. Av de 30 vanligaste yrkena har bara fyra en någorlunda jämn könsfördelning: kockar och kallskänkor, gymnasielärare, organisationsutvecklare och kundtjänstpersonal.

Sverige är inte heller jämställt när det gäller löner, även om mycket har förändrats till det bättre. Yrken med flest män är bättre betalda än yrken med flest kvinnor. Alltså: jobb inom teknik, programmering och mekanik är i allmänhet bättre betalda än jobb inom vård, omsorg, skola och handel. Dessutom har män ofta högre lön än kvinnor även om de har samma jobb, utbildning och erfarenheter.

Skillnaderna beror bland annat på att kvinnor är föräldralediga längre än män och att kvinnor tar hand om sjuka barn mer. Att kvinnor arbetar mer deltid är också en förklaring. Likaså kan människors värderingar och attityder, där kvinnor ofta värderas lägre, förklara de ojämsställda lönerna. Men genom att öppet diskutera skillnaderna i lön ökar möjligheterna till förändring.

UPPGIFTER

1. Ge exempel på yrken där män är i majoritet.
2. Ge exempel på yrken där kvinnor är i majoritet.
3. Ge exempel på yrken där könsfördelningen är ganska jämn (40/60%).
4. Varför väljer män och kvinnor olika yrken, tror du? Är det ett problem? Ta hjälp av uttrycken på grund av eller därför att, när du svarar.
5. Varför tjänar män i genomsnitt mer än kvinnor? Ta bland annat hjälp av det du vet om heltids- och deltidsarbete när du besvarar frågan.
6. Hur kan man utjämna löneskillnader mellan män och kvinnor? Ge tre förslag. Använd ordet jämställd eller jämlik när du resonerar.

Källa: Yrkesregistret SCB, På tal om kvinnor och män 2020